

Euthanasie bij jongeren? “Nu niet”, zegt Robert Vermeiren, hoogleraar kinderpsychiatrie: “De ervaring leert dat velen nog een ander perspectief krijgen”

Nederlandse hoogleraren kinderpsychiatrie stellen voor om bij een euthanasievraag van jongeren en jongvolwassenen op de pauzeknop te duwen. “Omdat we weten dat jonge mensen nog volop in ontwikkeling zijn”, zegt Robert Vermeiren. “We zeggen niet ‘neen’, maar ‘nu niet’.”

15 april 2026 om 23:59

Er heerst al langer bezorgdheid in Nederland over het toenemende aantal jongeren die om euthanasie vragen op basis van psychisch lijden, en die ook krijgen. De euthanasie van Milou (17), over wie vorig jaar een documentaire werd uitgezonden op de Nederlandse tv, leidde tot een gepolariseerd debat. Er gingen zelfs stemmen op om een tijdelijke stop in te voeren voor jonge mensen tot 30 jaar. “Wij pleiten niet voor een strikte leeftijdsgrens. Wel voor een strategie van ‘vertragen’ en ‘verdragen’,” zegt Robert Vermeiren, Belgisch kinder- en jeugdpsychiater en afdelingshoofd aan het LUMC in Leiden.

Samen met andere hoogleraren kinderpsychiatrie uit heel Nederland schaarde hij zich achter een tekst waarin ze een ‘nu-niet’-aanpak promoten. Het artikel verscheen zopas in het *Tijdschrift voor Psychiatrie*.

Is ‘nu niet’ een eufemisme voor ‘toch liever niet’?

“Euthanasie is wettelijk toegelaten in Nederland, dus we zeggen niet neen. Vanaf 12 jaar mag iemand euthanasie vragen, ook op basis van psychisch ondraaglijk lijden. Wij vinden ook dat die vraag gehoord en erkend moet worden. Ons voorstel is om in gesprek te gaan en te blijven gaan, om daarna een goede analyse te maken van wat er aan de hand is. Tegelijk zeggen we: ‘Nu niet’. Omdat we weten dat veel jongeren nog volop in ontwikkeling zijn, zeker tot ongeveer 25 jaar. Het vraagt een goede kennis van de emotionele en cognitieve ontwikkeling om in te schatten hoe matuur iemand is, hoe ondraaglijk het lijden en hoe groot de uitzichtloosheid is. Ook valt nog te zien hoe de jongere zal evolueren. Als artsen hebben wij geen glazen bol, maar de ervaring leert dat velen nog een ander perspectief krijgen.”

Jongeren die om euthanasie vragen, hebben vaak bijkomende trauma’s opgelopen door hun opnames in de psychiatrie: een uitdaging voor uw sector.

“Zeker, dat is een vreselijk dilemma. Isolatiecellen en dwangvoeding bij de eetstoornis anorexia zijn ingrijpend en brengen bijkomend trauma toe. We zijn er hard mee bezig om te kijken hoe we dat kunnen vermijden. Feit is dat er zo veel leed is toegebracht. Er is ook een tekort aan zorg voor jongeren en jongvolwassenen met de meest complexe hulpvragen.”

“Ik ken enkele meisjes die ambivalent zijn in hun euthanasievraag, en die me verteld hebben dat ze pas echt gehoord werden toen ze de vraag stelden. Toen kwam alles op gang. We moeten voor die doelgroep optimaal maatwerk bieden: de een wil meer begeleiding in vrijheid en zonder druk, de ander staat open voor traumabehandeling. Jongeren veranderen nog veel. Soms stemmen ze pas enkele jaren later in met zo'n behandeling.”

Welke impact kan het 'nu niet'-standpunt hebben?

“De richtlijnen euthanasie worden herzien in Nederland, een commissie is daarmee bezig. Een aantal leden van deze commissie heeft dit artikel mee ondertekend. Let wel, wij zijn hier al langer mee bezig. Het initiatief kwam van mijn collega Janneke Zinkstok, zij heeft alle hoogleraren kinder- en jeugdpsychiatrie uit Nederland betrokken. Eerst was er een concepttekst, die hebben we aangevuld en verbeterd. De timing van de publicatie is dus eerder toeval. Uiteraard hopen we op impact, ook buiten de landsgrenzen. Ik heb de tekst ook op de tafel gelegd bij de Europese Vereniging voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie. Ik hoop dat andere landen zich erover buigen.”

Zoals België? In ons land kan euthanasie om psychische redenen niet bij minderjarigen.

“Achtien, negentien of 21 jaar is ook nog heel jong! Bovendien bestaat driekwart van de doelgroep uit meisjes, vaak meisjes met autisme. Ergens is dat genderoverwicht logisch: suïcidale gedachten en pogingen komen meer voor bij meisjes, en de euthanasievraag is daar een gevolg van. Al blijft ook dat nog onduidelijk: we weten eigenlijk niet zeker of meisjes die euthanasie krijgen, anders zelfdoding zouden hebben gedaan. Suïcide gebeurt vaak in grote eenzaamheid. We mogen er niet van uitgaan dat die twee samenvallen.”